

D

D, d n *ndm* [1] (litera) D n (-, -), d n (-, -)
 [2] Muz. D n (-, -), d n (-, -) **D-dur** D-Dur;
d-moll d-Moll [3] pot., euf. **d...** (dupa)
 Allerwerteste m pot., euf., żart.; **do d...** für
 die Katz posp.; **pocałuj mnie w d...** du
 kannst mich mal posp., euf.

D (cyfra rzymska) D

D. (= dopełniacz) Gen. (= Genitiv m)
dach m [1] (sklepienie) Dach n (-[e]s, +er)

[2] przen. (dom) Zuhause n (-s, tylko lp);
mieszkac z kimś pod jednym ~em mit jmdm unter einem Dach wohnen
 a. leben pot.; **nie mieć ~u nad głową** kein Dach über dem Kopf haben pot.;
 obdachlos sein; **przyjąć kogoś pod swój ~** jmdn bei sich unterbringen, jmdn aufnehmen; **pozbawić kogoś ~u nad głową** jmdn obdachlos machen, jmdm das Dach über dem Kopf wegnehmen;
stracić ~ nad głową das Dach über dem Kopf verlieren, obdachlos werden
 ■ **już wróble na ~u o tym ćwierkają** → wróbel; lepszy wróbel in garści niż
 gołąb na ~u przyst. → wróbel
dach|ować dk, ndk npch pot. [samochód]
 sich überschlagen*

dachowi|ec m pot. Strafenkatze z
dachowi|y przym [roboty, konstrukcja]
 Dach-, **bagaźnik ~y** Dachgepäckträger m; **okno ~e** Dachfenster n
dachów|ka ž (Dach)Ziegel m (-s, -);
dom był kryty czerwoną ~ką das Haus war mit roten Dachziegeln gedeckt

dacz|a ž Wochenendhaus n; Datscha ž (-, -s a. *Datschen*); Datsche ž (-, -n) OD
dać dk — da|wać ndk [1] pch [1] (przekazać, darowac) geben*, schenken; **dać komuś coś** jmdm etw + A geben; **dać coś komuś na urodziny/na pamiątkę** jmdm etw + A zum Geburtstag/zur Erinnerung geben; **dać komuś łapówkę** jmdm bestechen*; **dużo bym dał za to, by ją znowu zobaczyć** ich würde viel dafür geben, sie wiederzusehen [2] (podać) geben*, reichen; **daj mi rękę** gib mir die Hand; **daj (mi) gazetę/nożyczki** gib mir die Zeitung/Schere; **dać komuś zastrzyk** pot. jmdm eine Spritze geben; **dać kogoś do telefonu** pot. jmdm ans Telefon holen [3] (użyczyć, udostępnić) geben* [*adres*]; **dać komuś swój numer telefonu** jmdm seine Telefonnummer geben; **dać komuś coś na kredyt** jmdm etw + A auf Kredit geben; **dać komuś/czemus jeść** jmdm/

etw + D etwas zu essen geben [4] (umożliwić) geben*, gewähren [*szansę, czas*]; **dać komuś czas do namysłu** jmdm Bedenkezeit geben; **dać komuś powód do czegoś** jmdm Anlass zu etw + D geben; **dać komuś wyobrażenie o czymś** jmdm eine Vorstellung von etw + D geben; **dawać komuś okazję do czegoś** jmdm die Gelegenheit zu etw + D geben; **nie dać komuś szans** jmdm keine Chance geben; **dane mu było tego doświadczyć** książk. es war ihm vergönnt, das zu erleben [5] (udzielić) geben* [*odpowiedź*]; erteilen [*pozwolenie*]; **dawać komuś lekcje z czegoś** jmdm (Privat)Unterricht in etw + D geben a. erteilen; **dać komuś awans** jmdn befördern; **dać komuś naganę** jmdn tadeln; **dać komuś radę** jmdm einen Rat geben; **dać komuś rozwód** den Scheidung zustimmen; **dać komuś ślub** jmdn trauen; **dać dziecku na imię Anna** das Kind Anna nennen [6] (odać) **dać buty do szewca** die Schuhe zum Schuster bringen; **dać kogoś do prywatnej szkoły** pot. jmdn auf eine Privatschule schicken [7] (prynieść) (ein)bringen* [*uznanie*]; **dawać przyjemność** Spaß machen; **dawać zysk** Gewinn einbringen a. abwerfen; **dać komuś dużo satysfakcji** jmdm (volle) Befriedigung bereiten; **dać efekt** ein Ergebnis bringen; **dwa plus dwa daje cztery** zwei plus zwei gibt a. macht vier; **to nic nie da** das hilft nichts; das bringt nichts pot. [8] (organizować, wydać) geben*, veranstalten [*koncert, przedstawienie*]; **dać popis czegoś** etw + A zur Schau stellen [9] (wytworzyć) [*krowa, piec*] geben* [*mleko, ciepło*] [10] (umiescić) setzen; **dać podpis pod czymś** seine Unterschrift unter etw + A setzen; **dać ogłoszenie do gazety** eine Anzeige in die Zeitung setzen [11] pot. (sprzedać) verkaufen, ab*geben*; **dawać coś na raty** etw + A auf Raten verkaufen [12] (przesunąć) **dać krok** einen Schritt machen [13] pot. (placić) löhnen pot.; zahlen; **ile dałaś za ten płaszcz?** was hast du für diesen Mantel gelöhnt?; **kto da więcej?** (w licytacji) wer bietet mehr?
 ■ **npch [1]** pot. (pozwolić) lassen*; **dać komuś sobą kierowę** sich von jmdm leiten lassen [2] pot. **dać komuś po łapach** (uderzyć) jmdm auf die Hände schlagen; (*skarcić*) jmdm auf die Finger klopfen pot.;

dać komuś w twarz jmdm eine Ohrfeige verpassen; jmdm eine runterhauen possp.; **dać komuś w żęby** jmdn auf die Schnauze hauen possp. [3] wulg. (odbyć stosunek płciowy) ficken wulg.; **(ona) daje komu popadnie** sie fickt mit jedem

III dać się — dawać się pot. [1] (mögen) sich lassen*; **robić, co się da** sein Möglichstes tun; **da się zrobić** das lässt sich machen; **ile się da** so viel wie möglich; **jak się tylko da** wenn es nur möglich ist; **tego nie da się przewidzieć** das lässt sich nicht voraussehen; **w oddali dał się słyszeć warkot helikoptera** in der Ferne war das Rattern des Hubschraubers zu hören [2] (pozwolić) **dać się komuś oszukać** sich von jmdm übers Ohr hauen lassen pot.; **kot dał mi się pogłaskać** die Katze ließ sich von mir streicheln

IV daj wykrz daj, pomogę ci warte, ich helfe dir

■ **dać nogę a. dyła** pot. Reißaus nehmen pot., sich aus dem Staub machen pot.; **dać nura a. nurka** pot. (skoczyć do wody) (hin)untertauchen; (w gestwinge) verschwinden; **dać z siebie wszystko** sein Bestes geben; **dajmy na to o ósmej** sagen wir mal um acht; **dajmy na to, że...** ange nommen, dass ...; **daj znać** sag Bescheid; **dałbym je 40 lat** ich würde sie auf 40 schätzen; **ja ci dam!** pot. dir zeig ich's! pot.; **nie daj się!** lass dich nicht unterkriegen!

dadai|sta m Literat., Szt. Dadaist m (-en, -en), -in ž (-, -nen)

dadaisty|czny przym [fruch, poetaj] dadaistisch

dadaizm m tylko lp Literat., Szt. Dadaismus m (-, tylko lp)

dafnia ž Wasserfloh m

dag (= dekagram) dag (= Dekagramm n)

daktyl m [1] (owoc) Dattel ž (-, -n) [2] Literat. Daktylus m (-, *Daktylen*)

daktyloskopija ž tylko lp Daktyloskopie ž (-, -n), Fingerabdruckverfahren n

daktylow|iec m Dattelpalme ž

daktylowy przym [*pestki*] Dattel-; palma

—a Dattelpalme ž

dal książk. [1] ž Ferne ž (-, -n), Weite ž (-, -n); **w —i** in der Ferne; **z —i** aus der Ferne, von weitem; **skok w —** Sport Weitsprung m; **patrzeć w —** in die Ferne sehen

D z dala przyst trzymać się z ~a od kogoś/czegoś sich von jmdm/etw + D fernhalten, jmdn/etw + A meiden; **życ** z ~a od zgiełku miasta fernab vom Lärm der Stadt leben

odejść w siną ~ pot. auf Nimmerwiedersehen verschwinden pot.

dalajlam|a m Dalai-Lama m (-/s), -s)

dalece przyst książk. äußerst, sehr; ~niewystarczający völlig unzureichend; ~nierozsadne posunięcie ein äußerst unvermünftiger Zug m a. Schritt m; przejść się (czymś) tak ~, że... sich + D etw + A so zu Herzen nehmen, dass ...; jak ~ możemy mu zaufać? inwieweit können wir ihm (ver)trauen?

dalejże wykrz książk. [1] (zachęta) los!, weiter!

[2] (nagły początek) plötzlich; **kobiety**

~ w krzyk die Frauen schrien los

daleki I przym st [1] (oddalony) /kraje, strony/ fern, weit entfernt; /przeszłość, odgłos/ fern; **najdalszy zakątek** Europ der entlegenste Winkel m Europas [2] (spokrewniony w dalszym stopniu) entfernt, weitläufig; ~ekie pokrewieństwo entfernte Verwandtschaft ~ [3] (odległy) /podróż/ weit; **zajmować ~ekie miejsce** einen der hinteren Plätze belegen; **przed nami ~eka droga** vor uns liegt ein langer Weg [4] (obcy) fremd; ~ekie mi sprawy für mich uninteressante Angelegenheiten lm

II przym [1] (nieobecny) /uśmiech, spojrzenie/ abwesend; **być ~ekim myślami** mit den Gedanken weit weg sein [2] (niedopodobny) weit entfernt przen. (od czegoś von etw + D); ~ekie od doskonałości /zachowanie/ weit davon entfernt, vollkommen zu sein; alles andere als perfekt; **być ~ekim od prawdy** von der Wahrheit weit entfernt sein

III dalszy przym stw (następny) /badanie, dyskusja/ weiter; ~sze plany weitere Pläne lm

dale|ko I przyst st [1] (w znacznej odległości) weit entfernt; weit weg pot. (od czegoś von etw + D); **mieć ~ko do pracy** es weit zur Arbeit haben; **pozostać ~ko w tyle** weit zurück bleiben; **gdzieś ~ko** irgendwo in der Ferne [2] przen. weit; ~ko zajść es weit bringen; **posunąć się za ~ko** zu weit gehen, den Bogen überspannen; ~ko idące skutki weitreichende Folgen lm; ~ko mu do ciebie er kann dir nicht das Wasser reichen przen.; ~ko mu do doskonałości er ist weit davon entfernt, vollkommen zu sein [3] (o odległości w czasie) lange; **do wakacji jeszcze ~ko** es ist noch lange bis zu den Ferien; **jak ~ko siegne pamięcią** so weit ich mich zurückerinnere

II przyst książk. (znacznie) viel, wesentlich; ~ko lepiej viel a. wesentlich besser

III dalej przyst stw [1] (nadal) weiter; dobrze ci idzie, aby tak ~j es läuft gut

bei dir, hoffentlich bleibt das so [2] (potem) danach; **co zamierzasz ~j robić?** was gedenkst du jetzt zu tun? [3] (poza tym) außerdem, weiter

IV dalej wykrz [1] (zachęta) los!, weiter! ~j, bierz się do roboty! pot. los, an die

Arbeit! [2] pot. (nieoczekiwany początek) plötzlich; a **one ~j w śmiech** und sie sind plötzlich in Gelächter ausgebrochen, und sie lachten los

V najdalej przyst stn (nie później niż) spätestens; **jutro, a najdalej pojutrze** morgen oder spätestens übermorgen

VI z daleka przyst /obserwować, przyglądać się/ von Weitem

obchodzić a. omijać kogoś/cos z ~ka einen (großen) Bogen um jmdn/etw + A machen pot.

dalekobieżny przym /autobus/ Fern-; ~y pociąg Fernzug m

dalekomorski przym /statek, podróż/ Hochsee-; **rybołówstwo ~kie** Hochseefischerei ~

dalekopis m [1] (aparat) Fernschreiber m (-s, -) [2] (wiadomość) Fernschreiben n (-s, -)

dalekosiązny przym [1] książk. (sięgający daleko w przyszłość) /plan, skutki/ weitreichend [2] (mający duży zasięg) /dział/ weitreichend

dalekowidz m Weitsichtige m, ~ odm przym (-s, -)

dalekowschodni przym /towary/ fernöstlich

dalekowzroczność ~ tylko lp [1] Med. Weitsichtigkeit ~ (-, tylko lp) [2] książk., przen. (zdolność przewidywania) Weitsicht ~ (-, tylko lp), Weitblick m (-/s, tylko lp)

dalekowzroczny przym [1] Med. /oko, osoba/ weitsichtig [2] książk., przen. (przewidujący) /polityk, plan/ weitsichtig

dalia|a ~ Dahlia ~ (-, -n)

dalibóg wykrz przest. fürwahr! książk.; wahrhaftig!

dalmatyńczyk m Dalmatiner m (-s, -)

dalmatyński przym dalmatinisch, dalmatisch

dalmierz m Entfernungsmesser m

daltonista m, ~stka ~ Farbenblindlinge m, ~ odm przym (-s, -)

daltonizm m tylko lp Farbenfehlsehigkeit ~; Farbenblindheit ~ pot.

dam|a ~ [1] (elegancka kobieta) Dame ~ (-, -n); ~a dworu Hofdame ~; **robić z siebie wielką ~ę** pejor. die große Dame spielen [2] Gry (karty, warcaby) Dame ~ (-, -n); (szachy) Dame ~ (-, -n), Königin ~ (-, -nen)

■ pierwsza ~a First Lady ~

Damaszek m Damaskus n (-, tylko lp)

damka ~ [1] Gry Dame ~ (-, -n) [2] pot. (rower) Damen(fahr)rad n

damski przym /krawiec, garderobal/ Damens-; ~ka toaleta Damentoilette ~; ~kie towarzystwo Damengesellschaft ~; **fryzjer** ~ki Damenfriseur m

damsko-męski przym Beziehungs-

przyjaźń ~ka Freundschaft ~ zwischen

Mann und Frau; **sprawy ~kie** Beziehungsfragen lm; **stosunki ~kie** zwischengeschlechtliche Beziehungen lm

damulka ~ zdr pot., iron. Dämchen n (-s, -) iron.

dancing m → **dansing**

dancingowy przym → **dansingowy**

dandys m książk. Dandy m (-s, -s) książk.

Dani|a ~ Dänemark n (-s, tylko lp)

danie n (potrawa) Gericht n (-/s, -e), Speise ~ (-, -n); (część obiadu) Gang m (-/s, +e); **danie mięsne/rybne** Fleisch-/Fischgericht n; **danie wegetariańskie**

vegetarisches Gericht; **drugie danie** zweiter Gang; **karta dan** Speisekarte ~; **obiad z dwóch dań** ~ Zwei-Gänge-Menü n

daniel m Damhirsch m (-/s, -e)

danin|a ~ [1] daw. (dla panującego) Abgabe ~ (-, -n); (dla najeżdżo) Tribut m (-/s, -e); (dla Kościoła) Zehnt m (-en, -en), Zehnte m (-n, -n); **placić ~ę** eine Abgabe a. einen Tribut entrichten [2] książk., przen. (ofiara) Opfer n (-s, -), Opfergabe ~

dansing m [1] (zabawa) Dancing n (-s, -s), Tanz m (-es, +e) [2] (lokal) Tanzlokal n (-s, -e); Dancing n (-s, -s) A

dansingowy przym /muzyka/ Tanz-

sala ~a Tanzsaal m

dantejski przym książk. ~kie sceny erschütternde Szenen lm

danij I przym (określony) gegeben; ~y produkt bestimmtes Produkt n; **na ~y temat** zu einem bestimmten Thema; **w ~ej sytuacji** in der gegebenen Situation; **w ~ym wypadku** im gegebenen Fall

II dane tylko lm [1] (informacje) Daten lm; ~e osobowe Personaldaten lm, Personalien lm [2] Komput. Daten lm; **przetwarzanie ~ych** Datenverarbeitung ~

■ mieć wszelkie ~e po temu, aby odnieść sukces alle Voraussetzungen erfüllen, um Erfolg zu haben

da|r m książk. [1] (prezent, datek) Gabe ~ (-, -n) książk.; Geschenk n (-/s, -e); **złożyć** komuś coś w darze jmdm etw + A zum Geschenk machen [2] tylko lp (talent) Talent n (-/s, -e), Begabung ~ (-, -en) (do czegoś für etw + A); **dar wymowy** rhetorisches Talent, rhetorische Begabung

■ dary losu a. fortuny Glücksgüter lm książk.; **dary ziemi** Bodenschätze lm

darczyńca m Geber m (-s, -), -in ~ (-, -n), Spender m (-s, -), -in ~ (-, -nen)

daremnie przyst książk. [czekać, szukać] vergebens, vergeblich

daremność ~ tylko lp książk. Vergeblichkeit ~ (-, tylko lp)

daremny przym książk. /starania, nadzieję/ vergeblich

darmo przyst [1] (bezpłatnie) kostenlos, umsonst; **prawie ~** fast umsonst a. geschenkt pot.; **za ~ umsonst, kostenlos;**

kupić coś za pół ~ etw + A spottbillig

kaufen pot., etw + A für einen Apfel und ein Ei kaufen pot. 2 (daremnie) umsonst, vergeblich; **na** ~ vergebens, vergeblich; **nie na** ~ książk. nicht umsonst, nicht ohne Grund

darmo|cha ż tylko lp pot. za ~chę für lau pot., gratis und franko pot.

darmow|y przym [posilek] kostenlos, frei;

~y przejazd Freifahrt ż
darmo|za|d m pot., pejor. Nassauer m (-s, -) pot., pejor.; Schmarotzer m (-s, -) pejor.

darnin|a ż tylko lp Rasen m (-s, -)

darniow|y przym Rasen-; ziemia ~a Rasenboden m

dar|ń ż Rasen m (-s, -)

dar|ować dk, ndk — **dar|owywać** ndk pch 1 książk. (dać) schenken, geben*; spenden [pieniądz]; ~ować komuś wolność przen. jmdm die Freiheit schenken 2 (zrezygnować z wyegzekwowania) erlassen* [dług]; ~ować komuś resztę kary jmdm den Rest der Strafe erlassen; ~ować komuś życie przen. jmdm das Leben schenken 3 (przebaczyć) verzeihen*, vergeben* [urząd, winę]; nie móc sobie czegoś ~ować sich + D etwas nicht verzeihen können; tym razem ci ~uję diesmal lasse ich dir das noch durchgehen pot.

■ ~ować sobie coś pot. sich + D etw + A schenken a. sparen; ~uj sobie ten wyjazd spar dir die Fahrt; ~uje pan/pani, ale... książk. verzeihen Sie bitte, aber ...

darowi|zna ż 1 (datek) Spende ż (-, -n); ~zna na rzecz kościoła Kirchenspende ż; ~zna na szpital Spende an das Krankenhaus; przekazać/przyjąć ~zne eine Spende a. Schenkung übergeben/annehmen 2 Prawa Schenkung ż (-, -en); akt ~zny Schenkungsurkunde ż; umowa ~zny Schenkungsvertrag m

darowywać ndk — **darować**

dar|t m tylko lp Darts n (-, tylko lp), Dartspiel n (-je)s, -e)

dar|y|ć ndk 1 pch książk. (żywić uczucia) entgegen;bringen*; ~yć kogoś sympatią jmdm Sympathie entgegenbringen; ~yć kogoś szacunkiem jmdm Respekt bezeigen książk.; jmdm Achtung erweisen; ~yć kogoś uczuciem jmdm (seine) Zuneigung schenken, für jmdn Liebe empfinden; ~yć kogoś zaufaniem jmdm Vertrauen schenken a. entgegenbringen

■ **darzyć się** przest. niech wam się ~y! möge das Glück euch hold sein! książk.; gutes Gelingen!

dasz|ek m 1 zdr kleines Dach n (-je)s, -er) 2 (część czapki) (Mützen)Schirm m (-je)s, -e); **czapka z ~kiem** Baseballkappe ż, Schirmmütze ż 3 Druk. Zirkumflex m (-es, -e)

da|ta ż Datum n (-s, Daten); dzisiejsza/jutrzejwsza data heutiges/morgiges Da-

tum; **data historyczna** historisches Datum; **data płatności** Zahlungsdatum n, Zahlungstermin m; **data urodzenia** Geburtsdatum n; **data ważności** (produktu) Haltbarkeitsdatum n; (dokumentu) Gültigkeitsdatum n; **data wyjazdu** Abreisedatum n; **wyznaczyć datę** ein Datum bestimmen a. festlegen

■ człowiek starej daty → człowiek

dat|ek m 1 (ofiara) Spende ż (-, -n) (na coś für etw + A); ~ki na powodzian Spenden für die Flutopfer; zbierać ~ki Spenden sammeln 2 (jalmużna) Almosen n (-s, -) książk.; prosić o ~ek um ein Almosen bitten

dat|owac dk, ndk 1 pch 1 (określić datę) datieren; **znalezisko ~owano na I w. n.e.** der Fund wurde auf das 1. Jahrhundert n. Chr. datiert 2 (wpisać datę) datieren, mit einem Datum versehen* [dokument, pismo]; **list jest ~owanym:** 21 kwietnia der Brief ist vom 21. April datiert

II datować się książk. (istnieć od określonego momentu) datieren, stammen; **znalezisko ~uje się na XIV w.** der Fund datiert a. stammt aus dem 14. Jahrhundert

datownik m Datum(s)stempel m

dawać ndk → dać

daw|ca m, ~czyni ż 1 (narządu, tkanek) Spender m (-s, -), -in ż (-, -en); ~ca serca Herzspender m; **honorowy ~ca krwi** freiwilliger Blutspender m 2 książk. (pieniędzy, daru) Spender m (-s, -), -in ż (-, -en)

daw|ka ż 1 (lekarksta, narkotyku) Dosis ż (-, Dosen); **śmiertelna ~ka** Med. tödliche Dosis; Letaldosis ż spec.; **podawać w małych ~kach** in kleinen Dosen verabreichen; **założyć śmiertelną ~kę trucizny** eine tödliche Dosis Gift einnehmen a. zu sich nehmen 2 przen. (nastroju, uczucia) Portion ż (-, -en), Ladung ż (-, -en); **dostarczać sporej ~ki emocji** für eine gehörige Portion Emotionen sorgen

■ ~ka uderzeniowa Med. Megadosis ż

■ koniska ~ka pot. Riesendosis ż (an Medikamenten) pot.

dawk|ować ndk pch 1 (podawać w odpowiednich dawkach) dosieren [fleki] 2 książk., przen. ~ować coś mit etw + D sparsam sein* (+ s); ~ować pochwaly mit Lob sparsam sein

dawn|o 1 przyst st (w przeszłości) [istnieć, zdarzyć się] vor langer Zeit; ~o temu vor langer Zeit; ~o, ~o temu (w bajkach) es war einmal (vor langer, langer Zeit)

II przyst (długo) lange; ~o cię nie widziałem ich habe dich lange nicht gesehen; ~o powiniem tu być er müsste schon längst da sein

III dawniej przyst stw (kiedyś) früher; einst książk.; ~iej spotykaliśmy się dość często früher haben wir uns ziemlich oft getroffen; **wszystko jest jak ~iej** alles ist wie früher

IV od dawnia przyst seit Langem, längst; **od dawien ~a** książk. von alters her książk.; seit eh und je

dawn|y 1 przym st 1 (poprzedni, były) [adres, właściwie] früher, ehemalig 2 (stary) [zwyczaj, tradycja] alt; ~e, dobre czasy gute alte Zeiten lm; ~ymi czasy książk. ehemdem książk.; vor langer Zeit; **jak za ~ych czasów** wie in alten Zeiten; „co słyszać?“ – „wszystko po ~emu“ pot. „was gibts Neues?“ – „alles beim Alten“ 2 przym (znany od dawna) [przyjaciel, znajomy] alt

dawstw|o n tylko lp Spenden n (-s, tylko lp); **honorowe ~o krwi** unentgeltliches Blutspenden n

dąb m 1 (drzewo) Eiche ż (-, -n) 2 (drewno) Eiche ż (-, -n), Eichenholz n (-es, tylko lp)

■ **chłop jak dąb** → chłop; stawać dęba [kon] sich aufzäumen; **włosy stanęły komuś dęba** → włos

dąbr|owa ż książk. Eichenwald m

dą|ć ndk npch 1 książk. (wiać) wehen, blasen*; **wiatr dmie w żagle** der Wind bläst in die Segel 2 (wydobywać dźwięk) blasen*; **dąć w trąbkę** (auf der) Trompete blasen

dąsa|ć się ndk zwr pejor., żart. schmollen (na kogoś za a. o coś mit jmdm wegen etw + G)

das|y tylko lm Schmollen n (-s, tylko lp); o co te ~y? weswegen schmollst du?

dąże|nie n zw lm Streben n (-s, tylko lp); Trachten n (-s, tylko lp) książk. (do czegoś nach etw + D); ~nia niepodległośćowe Unabhängigkeitbestrebungen lm **dążno|ść** ż książk. 1 tylko lp (dążenie) Streben n (-s, tylko lp); Trachten n (-s, tylko lp) książk. (do czegoś nach etw + D) 2 zw lm (sklonność) Neigung ż (-, tylko lp), Hang m (-je)s, tylko lp); ~ci polityczne politische Neigung, politische Tendenzen lm

dąż|yć ndk npch 1 (zmierzać) ~yć do czegoś nach etw + D streben; nach etw + D trachten książk.; ~yć do celu ein Ziel verfolgen a. anstreben książk.; ~yć do doskonałości nach Perfektion a. Vollkommenheit streben; ~yć do objęcia władzy nach (der) Macht streben 2 książk. (iśc) sich bewegen 3 Mat. streben (+ s); ~yć do nieskończoności [funkcja] gegen unendlich streben a. gehen

dB (= decybel) dB (= Dezibel n)

dba|ć (= dobry, dobrze) (ocena) gut

dba|ć ndk npch 1 (troszczyć się) sich kümmern (o kogoś/coś um jmdn/etw + A); sorgen (o kogoś/coś für jmdn/etw + A); ~ć o dom/dzieci sich um den Haushalt/die Kinder kümmern, für den Haushalt/die Kinder sorgen; ~ć o siebie auf sein Aussehen a. Äußeres achten; ~ć o siebie! pass auf dich auf! 2 (przywiązywać wagę) achten (o coś auf etw + A); ~ć

o linie auf seine Linie achten; **nie ~m,** **co ludzie powiedzą** ich schere mich nicht darum, was die Leute sagen pot.

dbałość|ć *ż tylko lp* Sorge *ż (-, tylko lp)* (**o kogoś/coś** um jmdn/etw + A); **~ć o szczegóły** Liebe *ż* zum Detail; **z ~cią** sorgfältig, mit Sorgfalt

dbały *przym* książk. [1] (trosklwy) [*osobą*] fürsorglich [2] (staranny) [*opieką*] sorgfältig; sorgsam książk.

dca (= dowódca) Bfhb., Bfh. (= Befehlshaber *m*)

dealer *m* → **diler**

deba|ta *ż* książk. Debatte *ż (-, -n)*, Diskussion *ż (-, -en)* (**nad czymś** über etw + A); **być przedmiotem ~ty** Gegenstand der Debatte a. Diskussion sein; **prowadzić ~te nad czymś** eine Debatte a. Diskussion über etw + A führen

debat|ować *ndk pch* [1] książk. (dyskutować) debattieren, diskutieren (**nad a. o czymś** über etw + A); **dalsze ~owania nie nad tą kwestią nie ma sensu** es hat keinen Sinn, weiter darüber zu diskutieren [2] żart. (rozmyślać) nachdenken* (**nad czymś** über etw + A); **nad czym tak ~ujesz?** worüber zerbrichst du dir den Kopf? pot.

deb|el *m* Sport [1] (gra) Doppel *n (-s, -)*, Doppelspiel *n*; **grac w ~lu** im Doppel spielen [2] (para) Doppel *n (-s, -)*

debe|t *m* *tylko lp* [1] pot. (dług w banku) Überziehung *ż (-, -en)*; **zrobić ~t** das Konto überziehen [2] Ekon. Soll *n (-[s], -[s])*, Sollseite *ż*; **zapisać coś na ~t** etw + A im Soll verbernen

debil *m, -ka* *ż* [1] pot., obraźl. Vollidiot *m, -in* *ż* posp., pejor.; Volltrottel *m* pot., pejor. [2] Med. Schwachsinnige *m, ż odm* *przym (-n, -n)* przest.

debilizm *m* *tylko lp* [1] pot., pejor. (nonsense) Schwachsinn *m (-s, tylko lp)* pot., pejor., Blödsinn *m (-[e]s, tylko lp)* pot., pejor.; **to czysty ~!** das ist totaler Unsinn! [2] przest., Med. Debilität *ż (-, tylko lp)* przest.

debilny *przym* [1] pot., pejor. [*pomyśl*] schwachsinnig pot., pejor., hirnverbrannt pot., pejor. [2] przest., Med. [*pacjent, dziecko*] debil przest.

debiut|t *m* [1] (aktorski, estradowy, pisarski) Debüt *n (-s, -s)*; **obięcujący/udany ~t** ein vielversprechendes/erfolgreiches Debüt; **~t giełdowy** Börsendebüt *n*; **~t książkowy** Erstwerk *n*, Erstling *m*; **~t reżyserski** Regiedebüt *n*; **to jego ~t w roli przewodnika** das ist seine Premiere als Reiseführer [2] Gry Eröffnung *ż (-, -en)*

debiutan|cki *przym* [*fzystęp*] Debüt-; [*powieść*] Erstlings-; [*fvystawaj*] Erst-; **~ki film** Debütfilm *m*; **~kie dzieło** Erstwerk *n*, Erstling *m*

debiutan|t m, ~tka *ż* (artysta, sportowiec) Debütant *m (-en, -en)*, -in *ż (-, -nen)*, Neuling *m (-s, -e)*

debiut|ować *dk, ndk npch* [*faktor, sportowiec*] debütieren, sein Debüt geben*

~ować jako reżyser als Regisseur debütieren; **~ować na scenie** auf der Bühne debütieren, sein Bühnendebüt geben; **~owała zbiorem opowiadań** sie debütierte mit einer Erzählsammlung

debli|sta *m, ~stka* *ż* (w tenisie, badmintonie) Doppelspieler *m, -in* *ż*

deblow|y *przym* [*turniej, graj*] Doppel-; partner *~y* Doppelpartner *m*

decentralizacj|a *ż tylko lp* książk. Dezentralisation *ż (-, -en)*, Dezentralisierung *ż (-, -en)*

decentraliz|ować *ndk pch* książk. dezentralisieren [*administracje, władze*]

dech *m* *tylko lp* (oddech) Atem *m (-s, tylko lp)*; (oddychanie) Atem *m (-s, tylko lp)*, Atmen *n (-s, tylko lp)*; **chwycić dech** nach Atem a. Luft ringen; nach Luft schnappen pot., przen.; **nie mógł złapać tchu** er war außer Atem; **wstrzymywać dech** den Atem anhalten; **zaczepniać tchu** przen. (odpocząć) Atem halten a. schöpfen książk.; **dech komus zapiera** jmdm stockt der Atem; **była tak piękna, że dech mi zaparzył** sie war so schön, dass es mir den Atem verschlug a. mir die Luft wegblieb pot.; **widok zapierający dech w piersiach** atemberaubender Anblick *m*

■ bez tchu (tracąc oddech) außer Atem, atemlos; (bez przerwy) atemlos; **do utraty tchu** → **utrata; ile a. co tchu** was das Zeug hält pot.; so schnell wie möglich; **jednym tchem** in einem Zug; **z zapartym tchem** mit angehaltenem Atem, gespannt

de|cha *ż* pot. [1] zgr langes a. dickes Brett *n (-[e]s, -er)* [2] obraźl. (kobieta) flachbrüstige Frau *ż (-, -en)* [3] (klatka piersiowa) **skoczyć na dechę** er machte einen Bauchklatscher pot.

■ gaz do dechy! → gaz; wciskać gaz do dechy → gaz; w dechę pot. super pot., klasse pot.

decybel [1] *m* Miary Dezibel *n (-s, -)*

[II] **decybele** *tylko lm* pot. (halas) Hölllenlärm *m* pot.

decydent *m* książk. Entscheidungsträger *m, -in* *ż*, Entscheider *m (-s, -), -in* *ż (-, -en)*

decyd|ować *ndk* [1] *npch* [1] (postanawiać) entscheiden* (**o czymś** über etw + A); **~ować o czymś losie** über jmds Schicksal entscheiden; **~ować o sobie** über sich selbst bestimmen; **~ować za kogoś** für jmdn entscheiden [2] (przesiądać) entscheiden* (**o czymś** über etw + A); den Ausschlag geben* (**o czymś** für etw + A); **to jeszcze o niczym nie ~uje** damit ist noch nichts entschieden

[II] **decydować się** [1] (dokonywać wyboru) sich entscheiden* (**na coś** für etw + A); sich entschließen* (**na coś** zu etw + D); **~ować się na dziecko** sich für ein Kind entscheiden [2] (rozstrzygać się) sich entscheiden*; **w tej chwili ~ują się twoje**

losy in diesem Augenblick entscheidet sich dein Schicksal

decydująco *przyst* entscheidend, ausschlaggebend

decydujący *przym* [*moment*] entscheidend, ausschlaggebend; [*krok*] entscheidend; **~y punkt/wpływ** entscheidender Punkt *m*/Einfluss *m*; **mieć ~e znaczenie** von ausschlaggebender a. entscheidender Bedeutung sein

decymetr *m* Dezimeter *m a. n (-s, -)*; **~kwadratowy** Quadratdezimeter *m a. n*

decyzja *ż* Entscheidung *ż (-, -en)* (**o czymś** über etw + A); **ostateczna ~a** endgültige Entscheidung; **czyjaś ~a** durch jmds Entscheidung; **~ą sądu** per Gerichtsentscheid; **podjąć a. powziąć ~ę** eine Entscheidung treffen a. fällen; **~a w tej sprawie należy do ciebie** die Entscheidung in dieser Angelegenheit liegt bei dir; **zapadła ~a, że...** die Entscheidung ist gefallen, ...

decyzyjn|y *przym* książk. [*proces, ośrodek*] Entscheidungs-; **uprawnienia ~e** Entscheidungsbefugnis *ż*

dedukcj|a *ż tylko lp* [1] Log., Mat. Deduktion *ż (-, -en)* [2] książk. (wnioskowanie) Schlussfolgern *n (-s, tylko lp)*; **droga ~i** deduktiv, durch Deduktion

dedukcyjn|y *przym* [*wnioskowanie, rozumowanie*] deduktiv

dedukłować *ndk pch* książk. schlussfolgern, Schlussfolgerungen ziehen* (**coś z czegoś** etw + A aus etw + D)

dedykacj|a *ż* Widmung *ż (-, -en)* (dla kogoś für jmdn); Dediaktion *ż (-, -en)* (dla kogoś an jmdn)

dedyk|ować *dk, ndk pch* widmen, dedizieren [*utowór, kompozycję*]; **te książkę ~uje mojej matce** dieses Buch widme ich meiner Mutter

defekt *m* [1] książk. (usterka, wada) Defekt *m (-[e]s, -e)*, Fehler *m (-s, -)*; **~t genetyczny** genetischer Defekt a. Fehler; **~t silnika** Motorschaden *m*; **twarz ~tem** mangelhafte a. fehlerhafte Ware *ż* [2] Druk. Defekt *m (-[e]s, -e)*

defensör *m, ~rka* *ż* środ. Sport Abwehrspieler *m, -in* *ż*, Defensivspieler *m, -in* *ż*

defensyw|a *ż tylko lp* [1] Wojsk. Defensivve *ż (-, -n)* także przen.; Verteidigung *ż (-, -en)*; **przejść do ~y** in die Defensive übergehen [2] Sport Defensive *ż (-, -n)*, Abwehr *ż (-, tylko lp)*; **grać w ~ie** in der Defensive spielen; **zepchnąć kogoś do ~y** jmdn in die Defensive drängen

defensywne *przyst* [*zwalczyć, grać*] defensiv fakże przen.

defensyw|y *przym* [1] Wojsk. [broń] Verteidigungs-, Defensiv-; **strategia ~a** Verteidigungsstrategie *ż*, Defensivstrategie *ż* [2] przen. [*postawa*] defensiv [3] Sport [*gra*] Defensiv-, defensiv; **zawodnicy ~i** Defensivspieler *lm*

defetyzm *m tylko lp* książk. Defätmus *m (-, tylko lp)* książk., pejor.

deficyt m [1] tylko lp Ekon. Defizit n (-s, -e); **–t budżetowy** Haushaltsdefizit n; **–t w handlu zagranicznym z czymś** das Defizit im Außenhandel mit etw + D [2] książk., przen. (niedobór) Defizit n (-s, -e), Mangel m (-s, tylko lp); **–t siły roboczej** Arbeitskräftemangel m, Mangel an Arbeitskräften; **–t żywności** Lebensmittelknappheit ź, Mangel an Lebensmitteln **deficytowy** przym [1] (przynoszący straty) [przedsiębiorstwo] defizität [2] (brakujący) [artykuł] Mangel; [surowiec] knapp; **to-war** –y Mangelware ź **defilada** ź Vorbeimarsch m (-[e]s, +e), Parade ź (-, -n) **defiladowy** przym [szyk] Parade-; krok –y Paradeschritt m, Stechschritt m **defilować** ndk npch [1] (maszerować) vorbeimarschieren (+ s) **(przed kimś/czymś** an jmdm/etw + D); defilieren (+ s/h) **(przed kimś/czymś** vor jmdm/etw + D) [2] pot., przen. (paradować) stolzieren (+ s) **definicja** ź Definition ź (-, -en); **sformułować** –ę eine Definition formulieren a. aufstellen; **z –i** książk. ex definitione książk. **definiować** ndk pch książk. [1] (objaśniać znaczenie) definieren, bestimmen [projekt] [2] (określać) beschreiben*, bestimmen [uzucie]; beschreiben* [zjawisko] **definitywnie** przyst ksiązk. definitiv ksiązk.; endgültig; **zafatwić coś** – etw + A endgültig a. definitiv erledigen **definitywny** przym [decyzja, odpowiedź] endgültig, definitiv; –y koniec endgültiges Ende n **deflacja** ź tylko lp Ekon. Deflation ź (-, -en) **defloracja** ź Defloration ź (-, -en), Entjungferung ź (-, -en) **deformacja** ź [1] książk. (zniekształcenie) Verformung ź (-, -en), Deformation ź (-, -en); przen. (wypacie) Verzerrung ź (-, -en), Verfälschung ź (-, -en); **–a blachy** Blechverformung ź; **–a osobowości** Persönlichkeitsstörung ź; **–a rzeczywistości** Verzerrung der Wirklichkeit; **ulec** –i (o przedmiotach) deformiert a. verformt werden [2] Med. Deformation ź (-, -en), Missbildung ź (-, -en); **–a kręgosłupa** Deformation an der Wirbelsäule; **–a stopy** Fußdeformation ź, Fußfehlbildung ź; **ulec** –i (o częściach ciała) deformiert werden **deformować** ndk [1] pch [1] (zniekształcać) deformieren, verformen [ksztalt] [2] książk. (wypacie) entstellen, verfälschen [znanie, sens] **II deformować się** [1] (zniekształcać się) sich deformieren, verformt werden* (+ s) [2] (ulegać wypacie) [zwspomnienia] sich verfälschen **defragmentacja** ź Defragmentierung ź (-, -en); **–a dysku** Komput. Defragmentierung der Festplatte **defraudacja** ź Veruntreuung ź (-, -en), Unterschlagung ź (-, -en)

defraudant m, –tka ź książk. Veruntreuer m (-s, -), -in ź (-, -nen) **defraudować** ndk pch veruntreuen, unterschlagen* [pieniądze] **degeneracja** ź tylko lp [1] książk. (zwyrödnenie, wynaturzenie) Degeneration ź (-, -en), Verfall m (-[e]s, tylko lp); **–a moralna** moralischer Verfall, moralische Degeneration [2] Biol., Med. Degeneration ź (-, -en) **degenerat** m, –tka ź pejor. Asoziale m, –z odm przym (-n, -n) pejor. **degenerować** ndk [1] pch książk. (powodować upadek moralny) verderben* [kiszka]. **II degenerować się** [1] książk. (ulegać demoralizacji) [człowiek] verkommen* (+ s), degenerieren (+ s) [2] Biol., Med. degenerieren (+ s), ausarten (+ s) **degradacja** ź [1] (obniżenie stopnia służbowego) Degradierung ź (-, -en), Degradation ź (-, -en) [2] tylko lp książk. (spadek wartości) Niedergang m (-[e]s, tylko lp) książk.; Verfall m (-[e]s, tylko lp); **–a wartości moralnych** Verfall moralischer Werte [3] tylko lp książk. (proces niszczenia) Zerstörung ź (-, tylko lp); **–a środowiska naturalnego** Umweltzerstörung ź [4] Chem. Zerlegung ź (-, -en), Abbau m (-[e]s, tylko lp) **degradować** ndk [1] pch [1] książk. (zmnieszać wartość) herabsetzen, erniedrigen; **brak wykształcenia** –ował go w jej oczach die fehlende Bildung setzte ihn in ihren Augen herab [2] urz. (pozbawiać stanowiska) degradieren; **–ować oficera do stopnia szeregowca** einen Offizier zum Schützen degradieren [3] książk. (niszczyć) zerstören [zrodowisko] **II degradować się** książk. (ulegać degradacji) [zrodowisko] zerstört werden* (+ s) **degrengolada** ź tylko lp książk. Verfall m (-[e]s, tylko lp) **degustacja** ź tylko lp (ocena) Verkostung ź (-, -en); Degustation ź (-, -en) CH; (kosztowanie) Kosten n (-s, tylko lp); **–a sera** Käseverkostung ź, Käseprobe ź; **–a wina** Weinprobe ź, Weinverkostung ź **degustator** m, –rka ź książk. Verkoster m (-s, -), -in ź (-, -nen) spec.; **–r win** Weinverkoster m **degustować** ndk pch książk. verkosten spec.; degustieren [winio]; kosten, probieren [potrawę] **dehumanizacja** ź tylko lp książk. Entmenschlichung ź (-, tylko lp); Dehumanisierung ź (-, tylko lp) książk. **deista** m, –tka ź Deist m (-en, -en), -in ź (-, -nen) **deizm** m tylko lp Deismus m (-, tylko lp) **deka** n ndm pot. Dekagramm n; Deka n (-[e]s, -[e]j) A **deka** ź książk. (dziesięć lat) Dekade ź (-, -n), Jahrzehnt n (-[e]s, -e); (dziesięć dni, tygodni, miesięcy) Dekade ź (-, -n); **w pierwszej –dzie XX wieku** in der ersten Dekade a. im ersten Jahrzehnt des 20. Jahrhunderts; **w drugiej –dzie kwietnia** in der zweiten Aprildekade **dekadencja** ź tylko lp [1] książk. (schylek) Dekadenz ź (-, tylko lp) książk., Niedergang m (-[e]s, tylko lp) książk.; **–a kultury** der Niedergang der Kultur [2] Literat., Szt. Fin de Siècle n **dekadenciki** przym książk. [inastój, społeczeństwo] dekadent książk. **dekadenat** m [1] Literat., Szt. Vertreter m (-s, -) des Fin de Siècle [2] książk. (pesymista) Zukunfts pessimist m, -in ź **dekadentyzm** m tylko lp Literat., Szt. Fin de Siècle n, Dekadentismus m (-, tylko lp) **dekagram** m Dekagramm n **dekalog** m [1] Relig. Dekalog m (-[e]s, tylko lp), die Zehn Gebote lm; **przestrzegać** –u (sich an) die Zehn Gebote halten, die Zehn Gebote befolgen [2] książk., przen. (kodeks) Kodex m (-es a. -, -e a. Kodizes) **dekanał** m Dekanat n (-[e]s, -e), Dechanat n (-[e]s, -e) **dekapitalizacja** ź tylko lp Wertminde rung ź, Wertverlust m **dekapitalizować** ndk Ekon. [1] pch entwerten [majatek] **II dekapitalizować się** [budynki, sprzęt] an Wert verlieren* **dekarz** m Dachdecker m (-s, -) **dekiel** m [1] pot. (pokrywka) Deckel m (-s, -) [2] Aut. Radkappe ź **deklamacja** ź (utwór, wiersza) Deklamation ź (-, -en), Rezitation ź (-, -en) **deklamator** m, –rka ź książk. Deklamator m (-s, -en), -in ź (-, -nen), Vortragskünstler m, -in ź **deklamować** ndk pch książk. deklamieren, rezitieren [wiersz, utwór] **deklaracja** ź [1] (oświadczenie) Erklärung ź (-, -en), Deklaration ź (-, -en); **–a niepodległości** Unabhängigkeitserklärung ź; **wydać** –ę eine Erklärung ab geben [2] Prawo Erklärung ź (-, -en); **–a akcesyjna** Beitrittserklärung ź; **–a celno/podatkowa** Zoll-/Steuererklärung ź **deklaratywny** przym książk., pejor. hältlos pejor., hohl pejor.; **–e frazesy** hohle Phrasen lm **deklarować** ndk [1] pch [1] (ogłaszać) erklären [poparcie, gotowość]; **–ować chęć zrobienia czegoś** sich bereit erklären, etw zu tun; **–ować komuś pomoc** jmdm Hilfe zusagen a. zusichern [2] urz. (oficjalnie zgłaszać) deklarieren, bekannt geben*; **–ować towary do ochrony** Waren beim Zoll deklarieren a. anmelden **II deklarować się** [1] (opowiadając się) sich aus sprechen* (za czymś für etw + A); **–ować się przeciw karze śmierci** sich gegen die Todesstrafe aussprechen; **–ować się jako socjalista** er bezeichnete sich als Sozialist [2] (obiecywać) sich bereit erklären; **–owała się, że przyjedzie po nas na lotnisko** sie erklärte sich bereit, uns vom Flughafen abzuholen